

တၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီၢ်လၢအရ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်

- တၢ်ကဆဲးလီၤန့ၢ်အမံၤလၢတီၢ်ဖျၢၣ်ကိမ့ၢ်တမ့ၢ်တီၢ်ထီၣ်ကိမ့ၢ်
ဂီၢ်န့ၢ်, ဝံသးစူၤဟ့ၣ်ထီၣ်ကသံၣ်ဒိသဒါလံၢ်အုၣ်သး တခါ,
တခါဂ့ၢ်တခါဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်- (AIR) ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်စီၢ်စီၢ်တဲၤ
အတၢ်ပၢ်ဖျါတခါ (ဖိသၣ်တဂၤလၢ အချ့းစီၢ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်,
တမ့ၢ်လၢအတချ့းစီၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢတၢ်ဆဲးန့ၢ်ကသံၣ်ဒိသဒါတ
သ့ဘၣ်လၢဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်တဖၣ်အ
ဃိဘၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၢ်ဆၢၣ်ဒၣ်ဝဲဂီၢ်(တြီဆၢတၢ်ဆါ) မ့ၢ်တမ့ၢ်
(AIR) ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်စီၢ်စီၢ်တဲၤအတၢ်ပၢ်ဖျါတခါ
(လၢဖိသၣ်တဂၤလၢလူၤချ့းတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအ ဂီၢ်) တက့ၢ်.
- တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကသံၣ်ဒိသဒါလံၢ်အုၣ်သးလၢန့ၢ်တၢ်ပျဲၣ်အခွဲးတခါ
မ့ၢ်တဟ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအခါဘၣ်ဒီးကိမ့ၢ် တဖၣ်ဆဲးလီၤ
အမံၤသ့ဒီးဒၣ်တၢ်လၢကိဘၣ်ဆၣ်, တၢ်ကဆိကမိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒိပုၤ
လၢတဆဲးဘၣ်ဒီးကသံၣ်ဒိ သဒါလၢကိအကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်မၤနီၣ်
မၤဃါပုၤန့ၢ်လီၤ.
- ကိမ့ၢ်တဖၣ်လၢအတအိၣ်ဒီးကသံၣ်ဒိသဒါလံၢ်အုၣ်သးလၢန့ၢ်တၢ်
ပျဲၣ်အခွဲးတခါဘၣ်ဒီးပုၤလၢတဆဲးဘၣ်ဒီးက သံၣ်ဒိသဒါတဖၣ်
န့ၢ်တၢ်ကပၢ်ကပၤဃးအီၤလၢကိသ့ၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါမ့ၢ်ဟဲ
အိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖူးသတူၢ်ကလၢလၢကိအဃိမ့ၢ်တမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်
ဒွဲးဘၣ်ဒွါလိၣ်သးဒီးပုၤတဂၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢတၢ်ဒိသဒါ
အီၤလၢ ကသံၣ်ဒိသဒါသ့ဝဲဒၣ်အဃိ, မ့ၢ်ဒၣ်ကယၢ်လၢတၢ်ဆါမ့ၢ်
တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢလၢကိပုၤဒၣ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- နူၤစီၢ်ဝဲလဲၣ်ဆူၣ်ချ့မၤတၢ်ဘူးဘူးတၢ်တံၢ်ဒီးကိတဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်
လီၤကသံၣ်ဒိသဒါလၢတၢ်အုၣ်န့ၢ်အသးလၢပုၤ လိၣ်ဘိတဖၣ်အ
ဂီၢ်လၢကိအဂီၢ်ခိၣ်ထံးကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၢ်
လီၤ. လၢ ၂၀၁၈န့ၢ်အပူၤန့ၢ်, ပုၤ ကူပုၤကညိဖးဖဲလိမ့ၢ်ဘဲရဲး
(HPV) ဒီးကိၣ်ယုၢ်ဘိညိး-ခၢ်အုၣ်တံၢ်-တၢ်ကူးဖးထီတံၢ်
ဆါ (dTpa) ကသံၣ်ဒိသ ဒါတဖၣ်န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ
ဂုတီၤအနံၣ်ပူၤအခါဖဲမနံၣ်ကိၣ်ခိၣ် ACWY
ကသံၣ်ဒိသဒါဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ အီၤလၢ ၁၀တီၤဒီး
၁၀တီၤအနံၣ်ပူၤန့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဂီၢ်

Australian Immunisation Register

[www.humanservices.gov.au/individuals/
services/medicare/australian-immunisation-
register](http://www.humanservices.gov.au/individuals/services/medicare/australian-immunisation-register)

NSW Health

www.health.nsw.gov.au/immunisation

NSW Health 'Save the Date to Vaccinate'

www.immunisation.health.nsw.gov.au

Australian Government Department of Health Immunise Australia Program

www.immunise.health.gov.au

Save the Date app

ဒီလိးန့ၢ် SAVE THE DATE လၢန့ၢ်အီၤညိ, လီၤတဲၤ app
မ့ၢ်တမ့ၢ်စဲကျဲးထူးထီၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤစရိလၢဘၣ်ဃးဒီးပုၤ
နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ immunisation.health.nsw.gov.au
န့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်န့ၢ်လၢတၢ်ဖျၢၣ်ဒီးတီၢ်ထီၣ်
ကိမ့ၢ်တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
လၢမိၢ်ပၢ်အဂီၢ်

စးထိပ်လၢလါအုဗြ ၁၁၂၀၁၈၈၈၈, ကိုခိပ်ခဲလၢၤ လိပ်ဘၣ်လၢကယုန့ၣ်တၢ်ဆဲးကသိပ်ဒီသဒါ လိာ်အုၣ်သးတခါဖဲတၢ် ဆဲးလိမဲအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲကွဲဖဲတဖၣ်ဆဲးလိမဲအုၣ်သ့ဒ်အခါ, မ့ၣ်တၢ်တဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်တၢ်ဆဲးကသိပ်ဒီသဒါလိာ်အုၣ်သးတခါလၢတၢ်အာၣ် လိာ်တၢ်လိာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, ကိုဖဲတဖၣ်အိၣ်တၢ်ကဆိကမိၣ်ဒီးဒ်လၢတဆဲးဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါဒီးဘၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်တၢ်တဒုးပၣ်ယုၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကွဲပူၤဘၣ်ဖဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢတၢ်ဒီသဒါအိၣ်သ့ၣ်အိၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢလၢကွဲ ပူၤအခါ, မ့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ဒါလိာ်သးဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢတၢ်ဒီသဒါအိၣ်သ့ၣ်အယိ ဖဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါမ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢလၢကွဲပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိၣ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢကမၤလီၤတၢ်ဝဲဒ်လၢမ့ၣ်အဖိတဖၣ်ချူဖဲဒီးအကသိပ်ဒီသဒါတဖၣ်ကစီဒီးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလိာ်အုၣ်သးတခါဆူအိၣ်စၢၣ်လၢကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါ (AIR) (Australian Immunisation Register – AIR) အအိၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးလိမဲအခါ, မ့ၣ်ဂုၤ-

- (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါ (AIR Immunisation History Statement) တခါမ့ၣ်တဖၣ်
- (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအလိာ်တကွဲဒီး (AIR Immunisation History Form) တခါမ့ၣ်ဂုၤန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်မနုၤအယိတၢ်မၤတၢ်ဆိတလဲအသးတဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လဲၣ်

တၢ်ဆိတလဲသးတဖၣ်အိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးသးတၢ်ကထာဖျိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢဘၣ်ပၣ်ဒီးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်အကသိပ်ဒီသဒါတၢ်အိၣ်သးဒီးလၢတၢ်မၤစၢၤပၤဆူၣ်ကျဲၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢယဲအိၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢလၢကွဲတဖၣ်အပူၤဒီးပုၤတၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ထာဖျိပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်လၢတၢ်ဆါလၢတၢ်ဒီသဒါအိၣ်သ့ၣ်ဟဲအါ ထီၣ်ဝဲလၢဖဲသ့ၣ်လၢအညါပုၤဒိၣ်ထီၣ်အကျါလၢမ့ၣ်ဘၣ်ထီၣ်သတူၢ်ဒီးဒီးဖဲသ့ၣ်လၢအညါစၢၣ်ဒိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်လီၤ. လၢန့ၣ်အဖိခိၣ်, ခဲအံၤန့ၣ်ညိဝဲလၢမိၣ်ပၢ်တဖၣ်ကမၤန့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်မၤနီၣ်မၤယါလၢအိၣ်စၢၣ်လၢကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါ (AIR), လၢအဟံးယၢ်ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါလၢအဖိလၢအညါပုၤဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်ဆဲးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါဖဲအသးန့ၣ်အိၣ်တပူၤဂုၤတပူၤဂုၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.*

*ကတီၢ်အိၣ်န့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ဆဲးန့ၣ်အိၣ်လၢကွဲကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်တဆူၣ်လီၤအိၣ်ဆူ (AIR) အအိၣ်ဘၣ်လီၤ. ကိုကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါစးထီၣ်အသးဖဲ ၂၀၁၈ကလၢတဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်စး ထီၣ်ဆူအိၣ်ဆူ (AIR) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆဲးလိမဲအဂီၢ်န့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါတဖၣ်တလိပ် လၢဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်မ့ၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲန့ၣ်ကွဲးပါတဖၣ်လၢန့ၣ်အဂီၢ်ဒီး, ဆဲးကျိးန့ၣ်လီၤကဝီၤကမုၢ်ညိၣ်ဆူအယု နံးဖဲ 1300 066 055 တက့ၢ်.

ဘၣ်မနုၤအယိကသိပ်ဒီသဒါန့ၣ်အုၣ်ဒိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်

ကသိပ်ဒီသဒါန့ၣ်မ့ၣ်ကျဲၣ်အဂုၤကတၢ်လၢတၢ်ဒီသဒါန့ၣ်ဖဲလၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါန့ၣ်ကလၢတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိ တၢ်ဆဲးန့ၣ်ဖဲလၢကသိပ်ဒီသဒါအယိန့ၣ်ဒီသဒါအဝဲသ့ၣ်ဒီးပုၤဂုၤပုၤဂၤတဖၣ်လၢပုၤတတၢ်အပူၤ, လီၤဆီဒိၣ်တၢ်ပုၤ လၢအညါဘီၣ်တလၢအခါလၢတၢ်ကဆဲးန့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါအဂီၢ်မ့ၣ်တဖၣ်ပုၤလၢတၢ်ဆဲးန့ၣ်ကသိပ်ဒီသဒါတသ့ဘၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်ပၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ပုၤဆဲးန့ၣ်အဖိတဖၣ်လၢကသိပ်ဒီသဒါဒီးအိၣ်ဒီး, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါန့ၣ်န့ၣ်ကလၢလၢတၢ်ဒီသဒါအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပပၤပၤဒီးအိၣ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါ

(AIR) မၤနီၣ်မၤယါပၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလၢတၢ်ဆဲးန့ၣ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဆူၣ်မိၣ်ပၢ်တဖၣ်လၢ (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါ တၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါတခါဖဲအဝဲသ့ၣ်အဖိအသးပုၤထီၣ် င့ၣ်န့ၣ်အလိာ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ် ဆဲးလိမဲလၢကွဲအဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဘျီဂုၤတဘျီဂုၤန့ၣ်မိၣ်ပၢ်တဖၣ်ယုၣ်အဝဲသ့ၣ်အဖိ (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါကွဲးဒိတခါ သ့ၣ်ဒ် (တုၤယီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဖိအသးပုၤထီၣ် ၁၄န့ၣ်) လၢ-

- တၢ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အထၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤကျိၤမဲဒိၣ်ခဲရဲအစရီခိဖျိလၢ myGov <https://my.gov.au/>
- တၢ်သ့ၣ် Medicare Express Plus App www.humanservices.gov.au/individuals/subjects/expressplusbmobileapps
- တၢ်ကိးယီၤဆူ AIR General Enquiries Line ဖဲ 1800 653 809 န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်အသး ၁၄န့ၣ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ယုၣ်အဝဲသ့ၣ်အကစၢ်ဒ်ဝဲကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါလၢ (AIR) အအိၣ်ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်မ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကစၢ်ဒ်ဝဲအထၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤကျိၤမဲဒိၣ်ခဲရဲအနီၣ်တဂၤစရီခိဖျိလၢ myGov <https://my.gov.au/> သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်လၢအဆဲးဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလၢပုၤပုၤတဖၣ်

အိၣ်န့ၣ်ဖဲသ့ၣ် ၉၄%လၢန့ၣ်စိးဝဲပူၤတဖၣ်ဆဲးဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလၢပုၤပုၤဖဲအသးအိၣ် ၅န့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါကပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ကတီၢ်လၢအမ့ၣ် (“This child has received all vaccines required by 5 years of age”) “ဖဲသ့ၣ်အဝဲအံၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါဒဲလၢလၢလိာ်ဘၣ်ဝဲဒ် ဖဲအသးအိၣ် ၅န့ၣ်” ဖဲလိာ်ကဘျးပၤအိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါမ့ၣ်တဖၣ်ဆါဒ်ဝဲဂံၢ်တြိဆါတၢ်ဆါ

ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆဲးန့ၣ်အိၣ်ကသိပ်ဒီသဒါတသ့ဘၣ်လၢဘၣ်ပၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်အယိတဖၣ်, မ့ၣ်တဖၣ် ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဆါဒ်ဝဲဂံၢ်တြိဆါတၢ်ဆါတဖၣ်, ကဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအိၣ်ဒီး (“Up to date”) “ချူဖဲစိ” လၢအဝဲသ့ၣ် (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါဖိခိၣ်လၢတၢ်မ့ၣ်မၤပုၤ (AIR) ကသိပ်က သီတၢ်ပုၤပုၤ ဖျးလိာ်တကွဲဒီး (AIR Medical Exemption Form) တဘျီခိဖျိလၢ GP/ကသိပ်သရၣ်စဲပဲၣ်ရၣ် လံးဒီးဆူၣ်ယီၤအိၣ်ဆူ (AIR) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကသိပ်ကသီတၢ်ပုၤပုၤဖျးမ့ၣ်တဖၣ်ဆါဒ်ဝဲဂံၢ်တြိဆါတၢ်ဆါန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအိၣ်လၢစရီပုၤလၢလိာ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢအဘျးဒီးအဖိလိာ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်လၢအဆဲးဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလၢပုၤပုၤတဖၣ်

အလီၤဖဲကသိပ်ဒီသဒါဘၣ်တၢ်ဆဲးန့ၣ်အိၣ်လၢထံဂုၤကီၢ်ဂၤဒီးတဘျီတၢ်မၤနီၣ်မၤယါအိၣ်လၢ (AIR) အဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ဖဲသ့ၣ်အထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်ကြးတၢ်ကသမံသမိးကွဲအိၣ်လၢ GP/နးစဲကသိပ်သရၣ်စဲတဂၤလၢအ မ့ၣ်ပုၤတဂၤလၢကဆူၣ်ခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူ (AIR) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခဲန့ၣ်မိၣ်ပၢ်တဖၣ်ကြးယုထီၣ်တၢ်က ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ချူဒဲခါ (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါတခါဆူကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်လၢတဆဲးဘၣ်ကသိပ်ဒီသဒါလၢပုၤပုၤတဖၣ်

ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဆဲးဘၣ်ဒီးကသိပ်ဒီသဒါလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအိၣ်ခဲလၢဝဲအသးအိၣ် င့ၣ်န့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ် ကထာန့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်အကသိပ်ဒီသဒါလၢအလီၤမ့ၣ်စရီပုၤဒီးအန့ၣ်လီၤတဖၣ်လၢအခါဘၣ်ဝဲဒ်ဖဲ (AIR) ကသိပ် ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါလိာ်ကဘျးပၤအဖိလိာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကြးလၢတၢ်ကစးထီၣ်န့ၣ်အိၣ် လူၤချူးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၣ်လီၤလၢန့ၣ်တၢ်ပုၤန့ၣ်အခွဲတခါဒီး (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါလိာ် တကွဲဒိတခါလၢတၢ်မၤပုၤန့ၣ်အိၣ်လၢ GP/နးစဲကသိပ်သရၣ်ဒီးဆူအိၣ်ဆူ (AIR) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခဲန့ၣ်မိၣ်ပၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် (AIR) ကသိပ်ဒီသဒါတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ပၣ်ဖျါလိာ်တကွဲဒိကွဲးဒိတဘျီဆူကိၣ်အိၣ်သ့ၣ်ဒ် ဖဲတၢ်ဆဲးလိမဲအခါကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးလၢကွဲဖဲတဖၣ်, ပုၤလၢတဆဲးဘၣ်ဒီးကသိပ်ဒီသဒါလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတုၣ်အိၣ်တဖၣ်လၢအသးန့ၣ်ဒ်ဝဲအဂီၢ်, မ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်တဟ့ၣ်လီၤကသိပ်ဒီသဒါလိာ်အုၣ်သးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်အလီၤန့ၣ်, ကလိပ်ဘၣ်အိၣ်လၢ ဟံၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဖဲတၢ်ဆါဟဲအိၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢလၢအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤန့ၣ်မ့ၣ်ဒီးသးတၢ်ကဒိသဒါန့ၣ်ဖဲသ့ၣ်ဒီးတၢ်ကပ တုၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဆါသလၢလီၤသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.